

Çocuklar ve şairler ortaktır

Adil İzci'nin 'Deniz Olsun Adı' kitabı, babasının göğsüne bir tekne gibi yaslanan küçük bir kızıdan büyük kent konulu şiirlere kadar yaşamda saklı küçük mutlulukları anlatıyor

TUĞÇE AKYÜZ DİZDAR

Şiirin bir yanı edebiyatsa, bir yanı müziktir. Sözlü edebiyat geleneğinden, ninniler, tekerlemeler ve dil oyunlarından filizlenen şiir, çocukların öğrenme becerisini uyardığı için eğitimde sıklıkla kullanılmaya

başlandı. Bunun nedeni, yinelemeler ve uyaklı dizelemlerle ezberin kolaylaştırıldığına inanılmasıydı. İngiliz yazar ve akademisyen J. R. Townsend'in dediği gibi, "Nazım, eğitim denen ilacı tatlandırabilir" di. Çocuklar için neredeyse içgüdüsel, dili öğrenmenin ve buradan çıkışla "okuma"ya alışmanın organik bir yoluydu şiir.

Öğretici öğelerin çocukların gözüne sokulduğu, bir kısım değerlerin benimsetilmeye çalışıldığı bir çocuk edebiyatı anlayışından uzaklaşmaya başlayalı neyse ki yıllar oldu. Yine de anne babalar, çocuklarını şiirle tanıştırmaları için öğretmenlere bel bağlıyor. Böylece çocuklar, "ezberlemek" için konularına göre ayrılmış şiirlerin yer aldığı şiir antolojilerindeki dizinlerden yararlanmaya başlıyor, şiir "okumak" için.

Eğitimin katı çerçevesinden çıkamaması ve tematik şiirlerin okurun şiir algısını bulandırması nedeniyle çocuk şiiri rağbet görmüyor. Şiir kitaplarının yeterince ilgi görmemesi sadece ülkemizde değil, gelişmiş ülkelerde de söz konusu. Böylesi "desteksiz" bir ortamda, Türk edebiyatının ayrıcalıklı şairlerinin, gerçekten çocuk okuru hedefleyen nitelikli şiirleriyle, çocukların aklını çelebilecek görselliğe sahip "iyi" kitaplar da ortaya çıkabiliyor. Bunlardan biri, Adil İzci'nin 'Deniz Olsun Adı' kitabı. Kitap, doğaya ve tüm canlılara övgü dolu, yaşamın küçük ayrıntılarını öne çıkaran kırk bir şiirden oluşuyor.

1954 doğumlu şair, yetişkinler için verdiği eserleriyle edebiyat çevresinin etkin isimlerinden. Şiirleri

1984'ten beri Varlık, Çağdaş Türk Dili, Yasakmeyve, Kitap-lık gibi edebiyat dergilerinde yer alan İzci, şiir dışında anı ve deneme kitapları da olan deneyimli bir edebiyatçı. Onun bu çoksesliliği, çocuklar için yazdığı şiirlerinde ortak dünyamıza çocuk gözüyle, çocuk gerçekliğinden bakabilmesine izin vermiş. 'Deniz Olsun Adı'ndaki

DENİZ OLSUN ADI

Adil İzci

Resimleyen: Sadi

Güran

Günışığı Kitaplığı

2011, 111 sayfa

12 TL

şiirler, baba-kız ilişkisi, büyümek, ülke, kardeş sevgisi ve özlem gibi temaları, ayrıca modern zamana dair şaşırtıcı ayrıntıları içeriyor. Hormonlu meyveler ve büyük kent yaşantısının ince alayla anlatıldığı şiirlerden tutun da, babasının göğsünü bir tekne sanıp ona yaslanarak, akarsuya benzettiği uykuya dalan kız çocuğuna kadar, bu şiirler küçük mutlulukların gizini saklıyor. Dizelerin durutması, okudukça size sokuyor, içinizi ısıtıyor: "Yine

uykumda tıtır tıtır / Sanki gizemli bir kediciğin / Patileri doladı camlarda / Ama inemedim uyku salıncağından..."

Dil oyunları zenginleşen şiirler, içerisinde yaratıcı sözcük buluşları da taşıyor. "Gökkuşaklanmak", "Kuşkonamaz", "Babadili" bu şiirlerden bazıları. Ziya Osman Saba'ya selam ederek, "iyilik" geleneğinden gelen bir şair olarak görülen Adil İzci'nin kimi şiiriyse az sayıda sözcükle şiirin çağrışım alanını

genişletiyor.

Ağaçtan düşen bir kuşun

yarattığı dehşeti

hissettiren "Anı" ve

babaanneye özlemin

anlatıldığı "Yol" şiirleri

bu tür şiirlerin etkileyici örneklerinden. Bir defa okunduğunda, etkisi uzun sürüyor.

Sözlü anlatımda görsellik geçmişte, günümüzde olduğu gibi cesur renk ve desenlere sahip resimli kitaplarda değil, hayal gücünde somutlaşıyordu. Çocuk kitaplarında görsellik hele şimdilerde olmazsa olmaz. 'Deniz Olsun Adı', bu bakımdan da tatmin edici bir kitap. Öyle ki, bir de çizerin desenlerini parlatıyor. Kitabın sayfalarından çıkan bu beklenmedik, pastel çizimler

Sadi Güran'a ait.

Resim: Sadi Güran